

Wymagania edukacyjne i kryteria oceniania
Fizyka – klasa VII

nauczyciel fizyki: Agnieszka Kaczmarzyk - Mozgawa

- Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
  - spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą,
  - potrafi stosować wiadomości w sytuacjach problemowych w zakresie podstawy programowej, proponując rozwiązania nietypowe.
  - Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:
    - opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
    - potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
    - wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. wykresów i tablic fizycznych, internetu,
    - potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzić eksperymenty fizyczne,
    - potrafi biegłe, samodzielnie rozwiązywać zadania rachunkowe o dużym stopniu trudności.
  - Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:
    - opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
    - poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania zadań i problemów,
    - potrafi korzystać z wykresów, tablic i innych źródeł wiedzy fizycznej,
    - potrafi bezpiecznie wykonywać eksperymenty fizyczne,
    - potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności.
  - Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanować w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności przy rozwijywaniu typowych zadań,
- z pomocą nauczyciela korzystać ze źródeł wiedzy,
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonywać eksperymenty fizyczne,
- zna symbolikę fizyczną i z pomocą nauczyciela potrafi rozwijać zadania rachunkowe o niewielkim stopniu trudności.

- Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:
  - ma pewne braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
  - z pomocą nauczyciela rozwija typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
  - z pomocą nauczyciela wykonuje bezpiecznie proste doświadczenie fizyczne,
  - zna symbolikę fizyczną i zapisuje proste wzory fizyczne,
  - zna podstawowe jednostki układu SI.
- Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:
  - nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia,
  - nie zna symboliki fizycznej,
  - nie zna podstawowych jednostek układu SI,
  - nie umie nawet z pomocą nauczyciela napisać prostych wzorów fizycznych,
  - nie prowadzi zeszytu lekcyjnego i zeszytu ćwiczeń (jeżeli jest on wymagany).

Uzyskanie wyższej od przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej: według zapisów statutu

Formy oceniania

Sprawdzian – Siły

Sprawdzian– Energia

Sprawdzian – Ciepło

Sprawdzian – Materia (ciśnienie)

Ocenie podlega również:

- odpowiedź ustna,
- kartkówki,
- referat.
- aktywność na zajęciach,
- praca domowa,
- sporządzenie notatek z przeprowadzonego doświadczenia (praca w grupach).

		Wymagania na poszczególne oceny		
		konieczne	podstawowe	rozszerzające
		dopuszczający	dostateczny	dopełniające
ROZDZIAŁ I. POMIARY I RUCH				
Uczeń	Uczeń	Uczeń	Uczeń	Uczeń
<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy przyrządów stosowanych w poznawaniu przyrody • przestrzega zasad higieny i bezpieczeństwa w pracowni fizycznej • stwierdza, że podstawa eksperymentów fizycznych są pomyślne • wymienia podstawowe przyrządy służące do pomiaru wielkości fizycznych	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposoby poznawania przyrody • rozróżnia pojęcia: obserwacja, pomiar, doświadczenie • wyróżnia w prostych przypadkach czynniki, które mogą wpływać na przebieg zjawiska • omawia na przykładach, jak fizyczny poznają świat • objasnia na przykładach, po co nam fizyka	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie projektuje tabelę pomiarową, np. do pomiaru długości latawki, pomiaru czasu pokonywania pewnego odcinka drogi • prowadzi proste doświadczenie, które sam zaplanował • wyciąga wnioski z przeprowadzonych doświadczeń • szacuje wyniki pomiaru	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia wyniki pomiarów • planuje pomiar tak, aby zmierzyć wielkość mniejszą od dokładności posiadanej przyrządu pomiarowego • rozkłada siłę na składowe • graficznie dodaje siły o różnych kierunkach • projektuje doświadczenie demonstrujące dodawanie sił o różnych kierunkach	<ul style="list-style-type: none"> • do końca roku szkolnego wykonać zadania z zakresu fizyki

Wymagania na poszczególne oceny					
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry		
<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wyniki pomiarów w tabeli rozróżnia pojęcia: wielkość fizyczna i jednostka wielkości fizycznej stwierdza, że każdy pomiar obarczony jest niepewnością oblicza wartość średnią wykonanych pomiarów stosuje jednostkę siły, która jest niuton (1 N) potrafi wyobrazić sobie siłę o wartości 1 N postuguje się silomierzem podaje treść pierwszej zasady dynamiki Newtona 	<ul style="list-style-type: none"> selekcyjnie informacje uzyskane z różnych źródeł, np. na lekcji, z podręcznika, z literatury popularnonaukowej, internetu wyjaśnia, że pomiar polega na porównaniu wielkości mierzonej ze wzorcem projektuje tabelę pomiarową pod kierunkiem nauczyciela przelicza jednostki czasu i długości szacuje rzad wielkości spodziewanego wyniku i wybiera właściwe przyrzady pomiarowe (np. do pomiaru długości) postuguje się pojęciem niepewności pomiarowej, zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz informacją o niepewności wyjaśnia, dlaczego wszyscy postępujemy się jednym układem jednostek — układem SI używa ze zrozumieniem przedrostków, np. mili-, mikro-, kilo- projektuje proste doświadczenie dotyczące np. pomiaru długości wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje pomiary, stosując różne metody pomiaru projektuje samodzielnie tabelę pomiarową opisującą siłę jako wielkość wektorską, wskazując wartość, kierunek, zwrot i punkt przyłożenia wektora siły projektuje tabelę pomiarową pod kierunkiem nauczyciela przelicza jednostki czasu i długości szacuje rzad wielkości spodziewanego wyniku i wybiera właściwe przyrzady pomiarowe (np. do pomiaru długości) postuguje się pojęciem niepewności pomiarowej, zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz informacją o niepewności wyjaśnia, dlaczego wszyscy postępujemy się jednym układem jednostek — układem SI używa ze zrozumieniem przedrostków, np. mili-, mikro-, kilo- projektuje proste doświadczenie dotyczące np. pomiaru długości wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ doświadczalny 	<ul style="list-style-type: none"> demonstruje równoważenie się sił mających różne kierunki Celując: wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz zadania problemowe w zakresie podstawy programowej. 		

Wymagania na poszczególne oceny							
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające				
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry				
ciąża na drugie							
• podaje przykłady działania siły i rozpoznaje je w różnych sytuacjach praktycznych (siły: ciężkości, naciisku, sprężystości, oporów ruchu)							
wyznacza wartość siły za pomocą silomierza albo wagi analogowej lub cyfrowej, zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz informacją o niepewności							
• wyznacza i rysuje siłę wypadkową sił o jednakowych kierunkach							
• określa warunki, w których siły się równoważą							
• rysuje siły, które się równoważą							
• wyjaśnia, od czego zależy bezwadność ciała postępując sie pojęciem masy jako miary bezwadności ciała							
• ilustruje I zasadę dynamiki Newtona							
• wyjaśnia zachowanie się ciał na podstawie pierwszej zasady dynamiki Newtona							
ROZDZIAŁ I. POMIARY I RUCH							
Uczeń:							
• opisuje wybrane układy odniesienia							
• wyjaśnia, na czym polega względność ruchu							
• wskazuje przykłady względności ruchu							
• różnoróżna pojęcia: droga i odległość							
• stosuje jednostki drogi i czasu							
• określa, o czym informuje prędkość							
• wymienia jednostki prędkości							
• opisuje ruch jednostajny prostoliniowy							
• wymienia właściwe przykłady pomiarowe							
• mierzy, np. krokami, drogę, którą zamierza							
Uczeń:							
• sporządza wykres na podstawie danych zawartych w tabeli							
• analizuje wykres i rozpoznaje, czy opisana zależność jest rosnąca, czy malejąca							
• opisuje prędkość jako wielkość wektorową							
• projektuje i wykonuje doświadczenie pozwalające badać ruch jednostajny prostoliniowy							
• rysuje wykres zależności prędkości od czasu							
• odczytuje dane zawarte na wykresach opisujących ruch							
• rysuje wykres zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnym prostoliniowym							
• wykonuje doświadczenie w zespole							
• szkicuje wykres zależności prędkości od czasu w ruchu jednostajnym							
• stosuje wzory na drogę, prędkość i czas							
• rozwiązuje trudniejsze zadania obliczeniowe							

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	
<p>przebyć</p> <ul style="list-style-type: none"> mierzy czas, w jakim przebywa zaplanowany odcinek drogi <i>stosuje pojęcie prędkości średniej podaje jednostkę prędkości średniej wyjaśnia, jaką prędkość (średnią czy chwilową) wskazują drogowe znaki ograniczenia prędkości definiuje przyspieszenie</i> stosuje jednostkę przyspieszenia np. wyjaśnia, co oznacza przyspieszenie równe 	<p>postuguje się wzorem na drogę w ruchu jednostajnym prostolinowym szkicuje wykres zależności prędkości od czasu w ruchu jednostajnym na podstawie podanych danych oblicza wartość prędkości postuguje się pojęciem prędkości do opisu ruchu prostolinowego jednostajnego rozwiązuje proste zadania obliczeniowe związane z ruchem, stosując związek prędkości z drogą i czasem, w którym ta droga została przebyta zapisuje wyniki pomiarów w tabeli</p> <p>odczytuje z wykresu zależności prędkości od czasu wartości prędkości w poszczególnych chwilach oblicza drogę przebytą przez ciało w ruchu jednostajnym prostolinowym rysuje wykres zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnym prostolinowym na podstawie danych z tabeli SI, przelicza jednostki prędkości (przelicza wielokrotności i podwielokrotności)</p> <p>wyznacza wynik obliczenia w zaokrągleniu do liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładnością pomiaru lub z danych (np. z dokładnością do 2–3 cyfr znaczących) wyznacza prędkość, z jaką się porusza, idąc lub biegnąc, i wynik zaokrąglą zgodnie z zasadami oraz zachowaniem liczb cyfr znaczących wynikającej z dokładnością pomiaru lub z danych</p>	<p>dotyczące ruchu jednostajnego • rozwiązuje zadania nieobliczeniowe dotyczące ruchu jednostajnego • planuje doświadczenie związane z wyznaczeniem prędkości, wybiera właściwe narzędzia pomiarowe, wskazuje czynniki istotne i nieistotne, wyznacza prędkość na podstawie pomiaru drogi i czasu, w którym ta droga została przebyta, krytycznie ocenia wyniki doświadczenia • przewiduje, jaki będzie czas jego ruchu na wyznaczonym odcinku drogi, gdy jego prędkość wzrośnie: 2, 3 i więcej razy przewiduje, jaki będzie czas jego ruchu na wyznaczonym odcinku drogi, gdy jego prędkość zmaleje: 2, 3 i więcej razy wyjaśnia, od czego zależy niepewność pomiaru drogi i czasu • wyznacza na podstawie danych z tabeli (lub doświadczenia) prędkość średnią • wyjaśnia pojęcie prędkości względnej oblicza przyspieszenie i wynik zapisuje wraz z jednostką</p> <p>określa przyspieszenie w ruchu jednostajnie opóźnionym stosuje do obliczeń związek przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, w którym ta zmiana nastąpiła ( )</p> <p>postuguje się zależnością drogi od czasu dla ruchu jednostajnie przyspieszonego szkicuje wykres zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym</p>	<p>w ruchu jednostajnym na podstawie danych z doświadczeń • analizuje wykresy zależności prędkości od czasu dla różnych ciał poruszających się ruchem jednostajnym oblicza prędkość ciała względem innych ciał, np. prędkość poszera w jedzącym pociągu oblicza prędkość względem różnych układów odniesienia • demonstruje ruch jednostajnie przyspieszony rysuje, na podstawie wyników pomiaru przedstawionych w tabeli, wykres zależności prędkości ciała od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym • analizuje wykres zależności prędkości od czasu sporzadzony dla kilku ciał i na tej podstawie określa, prędkość którego ciała rośnie najwyżej, a którego – najwolniej opisuje, analizując wykres zależności prędkości od czasu, czy prędkość ciała różnie szybciej, czy wolniej • demonstruje ruch opóźniony, wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady ruchu opóźnionego i jednostajnie opóźnionego oblicza prędkość końcową w ruchu prostolinowym jednostajnie przyspieszonym rozwiązuje zadania obliczeniowe dla ruchu jednostajnie przyspieszonego i jednostajnie opóźnionego • rozwiązuje zadania obliczeniowe dla ruchu jednostajnie opóźnionego projektuje doświadczenie pozwalające badać zależność przebytej przez ciało drogi od czasu</p>	

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	
<ul style="list-style-type: none"> szacuje długość przebytej drogi na podstawie liczby kroków potrzebnych do jej przebycia odróżnia prędkość średnią od prędkości chwilowej wykorzystuje pojęcie prędkości średniej do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych, rozróżnia dane i szukane, przelicza wielokrotności i podwielokrotności wyjaśnia, jaki ruch nazywamy ruchem jednostajnym przyspieszonym wyjaśnia sens fizyczny przyspieszenia odczytuje z wykresu zależności prędkości od czasu wartości prędkości w poszczególnych chwilach rozwiązuje proste zadania obliczeniowe, wyznacza przyspieszenie, czas rozpedzania i zmianę prędkości ciała wyjaśnia, jaki ruch nazywamy ruchem jednostajnie opóźnionym opisuje jakościowo ruch jednostajnie opóźniony opisuje, analizując wykres zależności prędkości od czasu, czy prędkość ciała rośnie, czy maleje postępuje się pojęciem przyspieszenia do opisu ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego i jednostajnie opóźnionego odczytuje dane zawarte na wykresach opisujących ruch 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje tabelę, w której będzie zapisywać wyniki pomiarów wykonuje w zespole doświadczenie pozwalające badać zależność przebytej przez ciasto drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym oblicza przebytą drogę w ruchu jednostajnie przyspieszonym, korzystając ze wzoru postępuje się wzorem rysuje wykresy na podstawie podanych informacji wyznacza wartość prędkości i drogi z wykresów zależności prędkości i drogi od czasu dla ruchu prostoliniowego odcinkami jednostajnego oblicza przyspieszenie, korzystając z danych odczytanych z wykresu zależności drogi od czasu rozpoznaje rodzaj ruchu na podstawie wykresów zależności prędkości od czasu i drogi od czasu 	<ul style="list-style-type: none"> w ruchu jednostajnie przyspieszonym wykonuje wykres zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym na podstawie danych doświadczalnych wyjaśnia, dlaczego wykres zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym nie jest linią prostą rozwiązuje trudniejsze zadanie rachunkowe na podstawie analizy wykresu wyznacza zmianę prędkości i przyspieszenie z wykresów zależności prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie zmennego (przyspieszonego lub opóźnionego) <p>Celująca: wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz zadania problemowe w zakresie podstawy programowej.</p>		

ROZDZIAŁ II. SIŁY

Uczeń:

Uczeń:

Uczeń:

Wymagania na poszczególne oceny					
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry		
<ul style="list-style-type: none"> omawia zależność przyspieszenia od siły działającej na ciało opisuje zależność przyspieszenia od masy ciała (stwierdza, że łatwiej poruszyć lub zatrzymać ciało o mniejszej masie) współpracuje z innymi członkami zespołu podczas wykonywania doświadczenia opisuje ruch ciał na podstawie drugiej zasady dynamiki Newtona podaje definicję jednostki siły (1 newtona) mierzy siłę ciężkości działającą na wybrane ciało o niewielkiej masie, zapisuje wyniki pomiaru wraz z jednostką stosuje jednostki masy i siły ciężkości opisuje ruch spadających ciał używa pojęcia przyspieszenie grawitacyjne opisuje skutki wzajemnego oddziaływania ciał (np. zjawisko odrzutu) podaje treść trzeciej zasady dynamiki opisuje wzajemne oddziaływanie ciał, posługując się trzecią zasadą dynamiki Newtona 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zjawisk będących skutkiem działania siły wyjaśnia, że pod wpływem stałej siły ciało porusza się ruchem jednostajnie przyspieszonym na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie mające wykazać zależność przyspieszenia od działającej siły projektuje pod kierunkiem nauczyciela tabelę pomiarową do zapisywania wyników pomiarów podczas badania drugiej zasady dynamiki stosuje do obliczeń związek między siłą, masą i przyspieszeniem wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady wykorzystywania II zasady dynamiki analizuje zachowanie się ciał na podstawie drugiej zasady dynamiki wnioskuje, jak zmienia się siła, gdy przyspieszenie zmniejszy się 2, 3 i więcej razy wnioskuje, jak zmienia się siła, gdy przyspieszenie wzrośnie 2, 3 i więcej razy wnioskuje o masie ciała, gdy pod wpływem danej siły przyspieszenie wzrośnie 2, 3 i więcej razy roróżnia pojęcia: masa i siła ciężkości oblicza siłę ciężkości działającą na ciało na Ziemi wymienia przykłady ciał oddziałujących na siebie wskazuje przykazny opór ruchu roróżnia pojęcia: tarcie statyczne i tarcie nagle 	<ul style="list-style-type: none"> planuje doświadczenie pozwalające badać zależność przyspieszenia od działającej siły wykonuje doświadczenie w zespole wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla przebiegu doświadczenia analizuje wyniki pomiarów i je interpretuje oblicza przyspieszenie ciała, korzystając z drugiej zasady dynamiki rozwiązuje zadania wymagające łączenia wiedzy na temat ruchu jednostajnie przyspieszonego i drugiej zasady dynamiki oblicza siłę ciężkości działającą na ciało znajdujące się np. na Księżyku formułuje wnioski z obserwacji spadających ciał wymienia warunki, jakie muszą być spełnione, aby ciało spadało swobodny spadek ciały wyjaśnia, na czym polega swobodny spadek ciały określa sposób pomiaru sił wzajemnego oddziaływania ciał rysuje siły wzajemnego oddziaływania ciał w prostych przypadkach, np. ciało leżące na stole, ciało wiszące na lince wyodrębnia z tekstu opisujących wzajemne oddziaływanie ciał informacje kluczowe dla tego zjawiska, wskazuje jego praktyczne wykorzystanie opisuje, jak zmierzyć siłę tarcia statycznego omawia sposób badania, od czego zależy tarcie uzasadnia, dlaczego stojący w autobusie pasażer traci równowagę, gdy autobus nagle 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje wykres zależności przyspieszenia ciała od siły działającej na to ciało rysuje wykres zależności przyspieszenia ciała od jego masy planuje doświadczenie pozwalające badać zależność przyspieszenia od działającej siły planuje doświadczenie pozwalające badać zależność przyspieszenia od masy ciała formułuje hipotezę badawczą bada doswiadczałnie zależność przyspieszenia od masy ciała porównuje sformułowane wyniki z postawionymi hipotezami stosuje do obliczeń związek między siłą, masą i przyspieszeniem w trudniejszych sytuacjach rozwiązuje zadania, w których trzeba obliczyć siłę wypadkową, korzystając z drugiej zasady dynamiki rozwiązuje zadania problemowe z wykorzystaniem II zasady dynamiki i zależności drogi od czasu oraz prędkości od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym wyjaśnia, od czego zależy siła ciężkości działająca na ciało znajdujące się na powierzchni Ziemi omawia zasadę działańia wagi wyjaśnia, dlaczego spadek swobodny ciały jest ruchem jednostajnie przyspieszonym wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla tego, czy spadanie ciała można nazwać spadkiem swobodnym rysuje siły działające na ciało w komplikowanych sytuacjach, np. ciało 		

Wymagania na poszczególne oceny					
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry		
kinetyczne	rusza, nagle się zatrzymuje lub skręca	leżące na powierzchni równej, ciało wisiące na lince i odchylone o pewien kąt			
• wymienia pozytywne i negatywne skutki tarcia	• wyjaśnia dlażego cząstek sieczących na krzeselku kręczącej się karuzeli odczuwa działanie pozornej siły nazywanej siłą odśrodkową	• wyjaśnia zjawisko odrzutu, postugując się trzecią zasadą dynamiki			
		• planuje i wykonuje doświadczenie dotyczące pomiaru siły tarcia statycznego i dynamicznego			
		• formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczenia			
		• proponuje sposoby zmniejszania lub zwiększenia siły tarcia w zależności od potrzeby uzasadnia, dlażego siły bezwładności są siłami poziomymi			
		• omawia przykłady sytuacji, które możemy wyjaśnić za pomocą bezwładności ciał			
ROZDZIAŁ III. ENERGIA					
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
• wskazuje sytuacje, w których w fizyce jest wykonywana praca	• wyjaśnia, jak obliczamy pracę mechaniczną definiuje jednostkę pracy – dżul (1 J)	• rozwija prostą zadania, stosując związek pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana praca	• opisuje przebieg doświadczenia pozwalającego wyznaczyć pracę, wyróżnia kluczowe kroki, sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów	• opisuje na wybranych przykładach przemiany energii	• wyjaśnia na przykładach, dlażego mimo działania siły, nie jest wykonywana praca
• wymienia jednostki pracy	• wskazuje, kiedy mimo działającej siły, nie jest wykonywana praca	• wlicza różne formy energii	• opisuje krótko różne formy energii	• opisuje na wybranych przykładach przemiany energii	• opisuje przebieg doświadczenia pozwalającego wyznaczyć pracę, wyróżnia kluczowe kroki, sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów
• różnica wielkości dane i szukane	• oblicza pracę mechaniczną i wynik zapisuje wraz z jednostką	• wymienia sposoby wykorzystania różnych form energii	• postuguje się proporcjonalnością prostą do obliczenia energii potencjalnej ciała	• rozwija prostą zadania z wykorzystaniem wzoru na energię potencjalną	• postuguje się informacjami pochodzącymi z różnych źródeł, w tym tekstów popularnonaukowych; wyodrębnia z nich kluczowe informacje dotyczące form energii
• definiuje energię	• wylicza różne formy energii (np. energia kinetyczna, energia potencjalna grawitacji, energia potencjalna sprężystości)	• postuguje się proporcjonalnością prostą do obliczenia energii potencjalnej ciała	• rozwija prostą zadania z wykorzystaniem wzoru na energię potencjalną	• rozwija prostą zadania z wykorzystaniem wzoru na energię kinetyczną	• rozwiązuje nietypowe zadania, postugując się wzorem na energię potencjalną
• wymienia źródła energii	• rozwiązuje prostą zadanie, stosując wzór na pracę	• rozwija prostą zadanie z wykorzystaniem wzoru na energię potencjalną	• opisuje zasadę zachowania energii	• opisuje wpływ wykonanej pracy na zmianę	
• wymienia jednostki energii potencjalnej	• postuguje się proporcjonalnością prostą do obliczania energii pracy				
• podaje przykłady ciał mających energię potencjalną ciężkości	• postuguje się proporcjonalnością prostą do obliczania energii pracy				
• wyjaśnia, które ciała mają energię kinetyczną	• formułuje zasadę zachowania energii kinetycznej				
• wymienia jednostki energii kinetycznej	• opisuje na przykładach przemiany energii				
• podaje przykłady ciał mających energię kinetyczną					
• opisuje na przykładach przemiany energii					

Wymagania na poszczególne oceny					
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry		
<p>potencjalnej w kinetyczną (i odwrotnie) • wskazuje, skąd organizm czerpie energię potrzebną do życia</p> <p>• wymienia przykłady paliw kopalnych, z których spalania uzyskujemy energię • wyjaśnia pojęcie mocy</p> <p>• wyjaśnia, jak oblicza się moc</p> <p>• wymienia jednostki mocy</p> <p>• szacuje masę przedmiotów użytych w doświadczeniu</p> <p>• wyznacza masę, posługując się wagą różnoróżnią dźwignię dwustronną i jednostronną</p> <p>• wymienia przykłady zastosowania dźwigni w swoim otoczeniu</p> <p>• wymienia zastosowania bloku nieruchomego i jednostronnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które ciała mają energię potencjalną grawitacji wyjaśnia, od czego zależy energia potencjalna grawitacji porównuje energię potencjalną grawitacji tego samego ciała, ale znajdującej się na różnej wysokości nad określonym poziomem wyznacza zmianę energii potencjalnej grawitacji i wynikapisuje wraz z jednostką porównując energię potencjalną grawitacji różnych ciał, ale znajdujących się na tej samej wysokości nad określonym poziomem wyznacza zmianę energii potencjalnej grawitacji określa praktyczne sposoby wykorzystania energii potencjalnej grawitacji opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii potencjalnej wyznacza doświadczalne energię potencjalną grawitacji, korzystając z opisu doświadczenia wyjaśnia, od czego zależy energia kinetyczna porównując energię kinetyczną tego samego ciała, ale poruszającego się z różną prędkością wyznacza energię kinetyczną różnych ciał, poruszających się z taką samą prędkością w typowych sytuacjach określa praktyczne sposoby wykorzystania energii kinetycznej wyjaśnia, dlaczego energia potencjalna grawitacji ciała spadającego swobodnie 	<ul style="list-style-type: none"> energii kinetycznej postępuje się pojęciem energii mechanicznej jako sumy energii potencjalnej i kinetycznej stosuje zasadę zachowania energii mechanicznej do rozwiązywania prostych zadań rachunkowych i rieobliczeniowych stosuje zasadę zachowania energii do rozwiązywania prostych zadań rachunkowych i nieobliczeniowych wyjaśnia, gdzie należy szukać informacji o wartości energetycznej pożywienia opisuje, do czego człowiekowi potrzebna jest energia wyjaśnia potrzebę oszczędzania energii jako najlepszego działania w trosce o ochronę naturalnego środowiska człowieka przelicza wielokrotności i podwielokrotności jednostek pracy i mocy postępuje się pojęciem mocy do obliczania pracy wykonanej (przez urządzenie) rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem wzoru na moc rozwiązuje równowagi dźwigni do wyznaczania mas przedmiotów, postępując się wzorcem masę przedmiotów, linią i innym ciatem o znanej masie wyjaśnia zasadę działania dźwigni dwustronnej rozwiązuje proste zadania, stosując prawo równowagi dźwigni wyjaśnia działanie kotwrotu wyjaśnia zasadę działania bloku 	<ul style="list-style-type: none"> przewiduje i ocenia niebezpieczeństwo związane z przebywaniem człowieka na dużych wysokościach rozwiązuje nietypowe zadania z wykorzystaniem wzoru na energię kinetyczną przewiduje i ocenia niebezpieczeństwo związane z szybkim ruchem pojazdów rozwiązuje zadania problemowe (nieobliczeniowe) z wykorzystaniem poznanych praw i zależności stosuje zasadę zachowania energii do rozwiązywania zadań nietypowych stosuje zasadę zachowania energii do opisu zjawisk opisuje negatywne skutki pozyskiwania energii z paliw kopalnych związane z niszczeniem środowiska i globalnym ociepleniem wymienia źródła energii odnawialnej rozwiązuje nietypowe zadania z wykorzystaniem wzoru na energię, prac i moc wyjaśnia, dlaczego dźwignię można zastosować do wyznaczania masy ciała planuje doświadczenie (pomiary masy) ocenia otrzymany wynik pomiaru masy opisuje działanie napędu w rowerze 	<p>Celująca: wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz zadania problemowe w zakresie podstawy programowej.</p>	

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające	
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	
	<ul style="list-style-type: none"> maleje, a kinetyczna rośnie wyjaśnia, dlaczego energia kinetyczna ciała rzuconego pionowo w górę maleje, a potencjalna rośnie opisuje, do jakich czynności życiowych człowiekowi jest potrzebna energia wymienia jednostki, w jakich podajemy wartość energetyczną pokarmów przelicza jednostki czasu stosuje do obliczeń związek mocy z pracą i czasem, w którym ta praca została wykonana porównuje pracę wykonaną w tym samym czasie przez urządzenie o różnej mocy porównuje pracę wykonaną w różnym czasie przez urządzenie o tej samej mocy przelicza energię wyrażoną w kilowatogodzinach na dzile i odwrotnie wyznacza oświadczańnie warunek równowagi dźwigni dwustronnej wyjaśnia, kiedy dźwignia jest w równowadze porównuje otrzymane wyniki z oszacowanymi masami oraz wynikami uzyskanymi przy zastosowaniu wagi wyjaśnia, w jakim celu i w jakich sytuacjach stosujemy maszyny prostye opisuje blok nieruchomości 			
				ROZDZIAŁ IV. CIEPŁO
Uczeń	<ul style="list-style-type: none"> stwierdza, że wszystkie ciała są zbudowane z atomów lub cząsteczek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia mechanizm zjawiska dyfuzji się cząsteczek opisuje doświadczenie ilustrujące zjawisko 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kiedy cząsteczki zaczynają się odpływać 	Uczeń

Wymagania na poszczególne oceny					
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry		
<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady świadczące o ruchu cząsteczek • opisuje pokaz ilustrujący zjawisko dyfuzji • podaje przykłady dyfuzji • nazywa stany skupienia materii • wymienia właściwości ciał stałych, cieczy i gazów • nazywa zmiany stanu skupienia materii • odczytuje z tabeli temperatury topnienia i wrzenia wybranych substancji • wyjaśnia zasadę działania termometru • postuguje się pojęciem temperatury i wrzenia • opisuje skalę temperatur Celcjusza • wymienia jednostkę ciepła właściwego rozróżnia wielkości dane i szukane • mierzy czas, masę, temperaturę • zapisuje wyniki w formie tabeli • wymienia dobre i złe przewodniki ciepła • wymienia materiały zawierające w sobie powietrze, co czyni je dobrymi izolatorami izolacyjnymi • opisuje techniczne zastosowania materiałów izolacyjnych • mierzy temperaturę topnienia lodu • stwierdza, że temperatura topnienia i krzepnięcia dla danej substancji jest taka sama • odczytuje ciepło topnienia wybranych substancji z tabeli • podaje przykłady wykorzystania zjawiska parowania • odczytuje ciepło parowania wybranych substancji z tabeli 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zjawisko napięcia powierzchniowego • demonstruje zjawisko napięcia powierzchniowego • opisuje budowę mikroskopową ciał stałych, cieczy i gazów • omawia budowę kryształów na przykładzie soli kamiennej • opisuje zjawiska topnienia, krzepnięcia, parowania, skraplania, sublimacji i resublimacji • postuguje się skalami temperatur (Celsjusza, Kelvinia, Fahrhenheita) • przelicza temperaturę w skali Celsjusza na temperaturę w skali Kelvina i odwrotnie • definiuje energię wewnętrzną ciała • definiuje przepływ ciepła • porównuje ciepło właściwe różnych substancji • wyjaśnia rolę użytych w doświadczeniu przyrządów • zapisuje wynik zgadnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru lub z danych • zapisuje wynik obliczeń jako przybliżony (z dokładnością do 2-3 cyfr znaczących) • porównuje wyznaczone ciepło właściwe wody z ciepłem właściwym odczytanym w tabeli • odczytuje dane z wykresu • rozróżnia dobре и зле przewodniki ciepła • informuje, że ciała o równej temperaturze pozostają w równowadze termicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • napięcia powierzchniowego • wyjaśnia przyczynę występowania zjawiska napięcia powierzchniowego • ilustruje istnienie sił spójności i w tym kontekście tłumaczy formowanie się kropli okrągłej w oparciu o ich budowę wewnętrzną • wyjaśnia właściwości ciał stałych, cieczy i gazów w oparciu o ich budowę wewnętrzną • wyjaśnia, że dana substancja krystaliczna ma określona temperaturę topnienia i wrzenia • wyjaśnia, że różne substancje mają różną temperaturę topnienia i wrzenia • wyjaśnia, od czego zależy energia wewnętrzna ciała • wyjaśnia, jak można zmienić energię wewnętrzną ciała • wyjaśnia, o czym informuje ciepło właściwe postępuje się proporcjonalnością prostą do obliczenia ilości energii dostarczonej ciału • rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem wzoru na ilość dostarczonej energii • przelicza wielokrotności i podwielokrotności jednostek fizycznych • wyjaśnia rolę izolacji cieplnej • opisuje ruch wody w naczyniu wywołyany zjawiskiem konwekcji • demonstruje zjawisko konwekcji • opisuje przenoszenie ciepła przez promieniowanie • wyjaśnia, że proces topnienia przebiega, gdy ciało dostarczamy energię w postaci ciepła i nie powoduje to zmiany jego temperatury • wyjaśnia, że w procesie krzepnięcia ciało oddaje energię w postaci ciepła 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje różnice w budowie mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów • opisuje różnice w budowie ciał krystalicznych i bezpostaciowych • opisuje zmianę objętości ciał wynikającą ze zmiany stanu skupienia substancji • analizuje jakościowo związek między temperaturą a średnią energią kinetyczną (ruchu chaotycznego) cząsteczek • analizuje jakościowo zmiany energii wewnętrznej spowodowane wykonaniem pracy i przepływu ciepła • wyjaśnia znaczenie dużej wartości ciepła właściwego wody • opisuje przebieg doświadczania polegającego na wyznaczeniu ciepła właściwego wody • wyznacza ciepło właściwe wody za pomocą czajnika elektrycznego lub grzałki o znanej mocy (przy założeniu braku strat) • analizuje treść zadania związanego z ciepłem właściwym • proponuje sposób rozwiązymania zadania • rozwiązuje nietypowe zadania, łącząc wiadomościami o energii i mocy • szacuje rzяд wielkości spodziewanego wyniku i ocenia na tej podstawie wartości obliczanych wielkości fizycznych • wyjaśnia przekazywanie energii w postaci ciepła w zjawisku przewodnictwa cieplnego; wskazuje, że nie następuje przekazywanie energii w postaci ciepła między ciałami o takiej samej temperaturze 		

Wymagania na poszczególne oceny						
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające			
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry			
<ul style="list-style-type: none"> porównuje ciepło parowania różnych cieczy 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje konwekcję opisuje przepływ powietrza w pomieszczeniach, wywołany zjawiskiem konwekcji wyjaśnia, że materiał zawierający oddzielone od siebie porcje powietrza, zatrzymuje konwekcję, a przez to staje się dobrym izolatorem demonstruje zjawisko topnienia wyjaśnia, że ciała krystaliczne mają określona temperaturę topnienia, a ciała bezpostaciowe – nie odczytuje informacje z wykresu zależności temperatury od dostarczonego ciepła definiuje ciepło topnienia podaje jednostki ciepła topnienia porównuje ciepło topnienia różnych substancji opisuje zjawisko parowania opisuje zjawisko wrzenia definiuje ciepło parowania podaje jednostkę ciepła parowania demonstruje i opisuje zjawisko skraplania 	<ul style="list-style-type: none"> postępuje się pojęciem ciepła topnienia wyjaśnia, że proces wrzenia przebiega, gdy ciało dostarczamy energię w postaci ciepła i nie powoduje to zmiany jego temperatury rozwija prostą zadanie z wykorzystaniem ciepła topnienia postępuje się pojęciem ciepła parowania rozwija prostą zadanie z wykorzystaniem pojęcia ciepła parowania 	<ul style="list-style-type: none"> bada zjawisko przewodnictwa cieplnego i określa, który z badanych materiałów jest lepszym przewodnikiem ciepła wyjaśnia przepływ ciepła w zjawisku przewodnictwa cieplnego wyjaśnia, na czym polega zjawisko konwekcji wyjaśnia rolę zjawiska konwekcji dla klimatu naszej planety przewiduje stan skupienia substancji na podstawie informacji odczytanych z wykresu zależności $t(Q)$ wyjaśnia, na czym polega parowanie wyjaśnia, dlaczego parowanie wymaga dostarczenia dużej ilości energii 	<p>Celująca: wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz zadania problemowe w zakresie podstawy programowej.</p>		
					ROZDZIAŁ V. MATERIA(CIŚNIEНИЕ)	
					<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia jednostki objętości wyjaśnia, że menzurki różnią się pojemnością i dokładnością wyjaśnia, jakie wielkości fizyczne trzeba znać aby obliczyć gęstość wymienia jednostki gęstości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie objętości przelicza jednostki objętości szacuje objętość zajmowaną przez ciało przelicza jednostki gęstości oblicza objętość ciał mających kształt prostopadłościennu lub sześciennu, stosując odpowiedni wzór matematyczny

Wymagania na poszczególne oceny						
konieczne	podstawowe	dostateczny	rozszerzające	dopełniające	bardzo dobry	
<ul style="list-style-type: none"> odczytuje gestości wybranych ciał z tabeli roznoróżnia dane i szukane wymienia wielkości fizyczne, które musi wyznaczyć zapisuje wyniki pomiarów w tabeli oblicza średni wynik pomiaru opisuje, jak obliczamy ciśnienie wymienia jednostki ciśnienia wymienia sytuacje, w których chcemy zmniejszyć ciśnienie wymienia sytuacje, w których chcemy zwiększyć ciśnienie stwierdza, że w naczyniach połączonych ciecz dąży do wyrównania poziomów opisuje, jak obliczamy ciśnienie hydrostatyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza objętość cieczy i ciał stałych przy użyciu menzurki zapisuje wynik pomiaru wraz z jego niepewnością wyjaśnia, o czym informuje gęstość porównując gęstości różnych ciał wybiera właściwe narzędzia pomiaru wyznacza gęstość substancji, z jakiej wykonano przedmiot w kształcie regularnym, za pomocą wagi i przymiaru wyznacza gęstość substancji, z jakiej wykonano przedmiot o nieregularnym kształcie, za pomocą wagi, cieczy i cylindra miarowego porównuje otrzymany wynik z szacowanym wyjaśnia, o czym informuje ciśnienie definiując jednostkę ciśnienia wyjaśnia, w jaki sposób można zmniejszyć ciśnienie wyjaśnia, w jaki sposób można zwiększyć ciśnienie postuguje się pojęciem parcia stosuje do obliczeń związek między parciem a ciśnieniem demonstruje zależność ciśnienia hydrostatycznego od wysokości stupa cieczy wyjaśnia, od czego zależy ciśnienie hydrostatyczne opisuje, od czego nie zależy ciśnienie hydrostatyczne wymienia zastosowania praktyczne siły dźwięku, że na ciało zanurzone w cieczy mierzy silę wyboru za pomocą siłomierza (dla ciała wykonanego z jednorodnej substancji o gęstości większej od gęstości wody) stwierdza, że siła wyboru działa także w gazach wymienia zastosowania praktyczne siły wyporu powietrza opisuje doświadczenie z rurką do napojów świadczące o istnieniu ciśnienia 	<ul style="list-style-type: none"> w różnych stanach skupienia wynikające z budowy mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem zależności między masą, objętością i gęstością i gazów projektuje tabelę pomiarową opisuje doświadczenie ilustrujące różne skutki działania ciał na podłożu, w zależności od wielkości powierzchni styku postuguje się pojęciem ciśnienia do wyjaśnienia zadań problemowych rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem zależności między siłą nacisku, powierzchnią styku ciał i ciśnieniem stosuje pojęcie ciśnienia hydrostatycznego do rozwiązywania zadań rachunkowych postuguje się proporcjonalnością prostą do wyznaczenia ciśnienia cieczy lub wysokości stupa cieczy opisuje doświadczenie ilustrujące prawo Pascala rozwiązuje zadania rachunkowe, postugując się prawem Pascala i pojęciem ciśnienia wyjaśnia, skąd się bierze siła wyboru wyjaśnia phywianie ciał ra podstawie prawa Archimedesa oblicza siłę wyboru, stosując prawo Archimedesa przewiduje wynik zaproponowanego doświadczenia dotyczącego prawa Archimedesa oblicza ciśnienie słupa wody równoważące 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje bardziej skomplikowane zadania z wykorzystaniem zależności między masą, objętością i gęstością planuje doświadczenie w celu wyznaczenia gęstości wybranej substancji szacuje raz wielkości spodziewanego wyniku pomiaru gęstości porównuje otrzymany wynik z gęstościami substancji zamieszczonymi w tabeli i na tej podstawie identyfikuje materiał, z którego może być wykonane badane ciało rozwiązuje nietypowe zadania z wykorzystaniem pojęcia ciśnienia rozwiązuje zadania nietypowe z wykorzystaniem pojęcia ciśnienia hydrostatycznego analizuje informacje pochodzące z tekstów popularnonaukowych i wyodrębnia z nich informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu (np. z tekstu dotyczących nurkowania wyodrębnia informacje kluczowe dla bezpieczeństwa tego sportu) rozwiązuje zadania problemowe, a do ich wyjaśnienia wykorzystuje prawo Pascala i pojęcie ciśnienia hydrostatycznego analizuje i porównuje wartość siły dźwającej na piłeczkę wtedy, gdy ona pływa na wodzie, z wartością siły wyporu w sytuacji, gdy wpychamy piłeczkę pod wodę analizuje siły działające na ciało zanurzone w cieczach i gazach, postugując się pojęciem siły wyporu i prawem Archimedesa 			
<ul style="list-style-type: none"> wyznacza objętość cieczy i ciał stałych przy użyciu menzurki zapisuje wynik pomiaru wraz z jego niepewnością wyjaśnia, o czym informuje gęstość porównując gęstości różnych ciał wybiera właściwe narzędzia pomiaru wyznacza gęstość substancji, z jakiej wykonano przedmiot w kształcie regularnym, za pomocą wagi i przymiaru wyznacza gęstość substancji, z jakiej wykonano przedmiot o nieregularnym kształcie, za pomocą wagi, cieczy i cylindra miarowego porównuje otrzymany wynik z szacowanym wyjaśnia, o czym informuje ciśnienie definiując jednostkę ciśnienia wyjaśnia, w jaki sposób można zmniejszyć ciśnienie wyjaśnia, w jaki sposób można zwiększyć ciśnienie postuguje się pojęciem parcia stosuje do obliczeń związek między parciem a ciśnieniem demonstruje zależność ciśnienia hydrostatycznego od wysokości stupa cieczy wyjaśnia, od czego zależy ciśnienie hydrostatyczne opisuje, od czego nie zależy ciśnienie hydrostatyczne wymienia zastosowania praktyczne siły dźwięku, że na ciało zanurzone w cieczy mierzy silę wyboru za pomocą siłomierza (dla ciała wykonanego z jednorodnej substancji o gęstości większej od gęstości wody) stwierdza, że siła wyboru działa także w gazach wymienia zastosowania praktyczne siły wyporu powietrza opisuje doświadczenie z rurką do napojów świadczące o istnieniu ciśnienia 	<ul style="list-style-type: none"> w różnych stanach skupienia wynikające z budowy mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem zależności między masą, objętością i gęstością i gazów projektuje tabelę pomiarową opisuje doświadczenie ilustrujące różne skutki działania ciał na podłożu, w zależności od wielkości powierzchni styku postuguje się pojęciem ciśnienia do wyjaśnienia zadań problemowych rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem zależności między siłą nacisku, powierzchnią styku ciał i ciśnieniem stosuje pojęcie ciśnienia hydrostatycznego do rozwiązywania zadań rachunkowych postuguje się proporcjonalnością prostą do wyznaczenia ciśnienia cieczy lub wysokości stupa cieczy opisuje doświadczenie ilustrujące prawo Pascala rozwiązuje zadania rachunkowe, postugując się prawem Pascala i pojęciem ciśnienia wyjaśnia, skąd się bierze siła wyboru wyjaśnia phywianie ciał ra podstawie prawa Archimedesa oblicza siłę wyboru, stosując prawo Archimedesa przewiduje wynik zaproponowanego doświadczenia dotyczącego prawa Archimedesa oblicza ciśnienie słupa wody równoważące 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje bardziej skomplikowane zadania z wykorzystaniem zależności między masą, objętością i gęstością planuje doświadczenie w celu wyznaczenia gęstości wybranej substancji szacuje raz wielkości spodziewanego wyniku pomiaru gęstości porównuje otrzymany wynik z gęstościami substancji zamieszczonymi w tabeli i na tej podstawie identyfikuje materiał, z którego może być wykonane badane ciało rozwiązuje nietypowe zadania z wykorzystaniem pojęcia ciśnienia rozwiązuje zadania nietypowe z wykorzystaniem pojęcia ciśnienia hydrostatycznego analizuje informacje pochodzące z tekstów popularnonaukowych i wyodrębnia z nich informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu (np. z tekstu dotyczących nurkowania wyodrębnia informacje kluczowe dla bezpieczeństwa tego sportu) rozwiązuje zadania problemowe, a do ich wyjaśnienia wykorzystuje prawo Pascala i pojęcie ciśnienia hydrostatycznego analizuje i porównuje wartość siły dźwającej na piłeczkę wtedy, gdy ona pływa na wodzie, z wartością siły wyporu w sytuacji, gdy wpychamy piłeczkę pod wodę analizuje siły działające na ciało zanurzone w cieczach i gazach, postugując się pojęciem siły wyporu i prawem Archimedesa 				

Wymagania na poszczególne oceny					
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające		
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry		
<p>wskazuje, że do pomiaru ciśnienia atmosferycznego stuzi barometr odczytuje dane z wykresu zależności ciśnienia atmosferycznego od wysokości</p>	<ul style="list-style-type: none"> stosuje do obliczeń związek między ciśnieniem hydrostatycznym a wysokością stupa cieczy i jej gęstością demonstruje prawo Pascala postuguje się prawem Pascale, zgodnie z którym zwiększenie ciśnienia zewnętrznego powoduje jednakowy przyrost ciśnienia w całej objętości cieczy i gazu wyjaśnia działanie prasy hydraulicznej i hamulca hydraulicznego postuguje się pojęciem ciśnienia w cieczach i gazach wraz z jednostką demonstruje prawo Archimedesa formuluje prawo Archimedesa opisuje doświadczenie z pięćczką pingpongową umieszczoną na wodzie porównuje siłę wyporu działającą w cieczach z siłą wyporu działającą w gazach wykonuje doświadczenie, aby sprawdzić swoje przypuszczenia demonstruje istnienie ciśnienia atmosferycznego 	<ul style="list-style-type: none"> ciśnienie atmosferyczne opisuje doświadczenie pozwalające wyznaczyć ciśnienie atmosferyczne w sali lekcyjnej wyjaśnia działanie niektórych urządzeń, np. szybkowaru, przyssawki z którym zwiększenie ciśnienia zewnętrznego powoduje jednakowy przyrost ciśnienia w całej objętości cieczy i gazu wyjaśnia działanie prasy hydraulicznej i hamulca hydraulicznego postuguje się pojęciem ciśnienia w cieczach i gazach wraz z jednostką demonstruje prawo Archimedesa formuluje prawo Archimedesa opisuje doświadczenie z pięćczką pingpongową umieszczoną na wodzie porównuje siłę wyporu działającą w cieczach z siłą wyporu działającą w gazach wykonuje doświadczenie, aby sprawdzić swoje przypuszczenia demonstruje istnienie ciśnienia atmosferycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego siła wyporu działająca na ciało zanurzone w cieczy jest większa od siły wyporu działającej na to ciało umieszczone w gazie rozwija typowe zadania rachunkowe, stosując prawo Archimedesa proponuje sposób rozwiązymania zadania rozwija typowe zadania rachunkowe, stosując prawo Archimedesa wyjaśnia, dlaczego powietrze nas nie zgniatą ciśnieniem wrze w temperaturze niższej niż 100°C postuguje się pojęciem ciśnienia atmosferycznego do rozwiązywania zadań problemowych 	<p>Celująca: wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz zadania problemowe w zakresie podstawy programowej</p>	